Cena 20 groszy.

ŻAGOŃ

ORGAN NIEZALEŻNEJ PARTJI CHŁOPSKIEJ

Pod redakcją naczelną posła SYLWESTRA WOJEWÓDZKIEGO.

Wychodzi na każdą niedzielę. Kosztuje w Polsce **rocznie 5 zł., kwartalnie 1 zł. 50 gr.** W Ameryce rocznie dwa dolary. We Francji rocznie 40 franków.

Wszystkie listy do Redakcji adresować: **Warszawa, Stare-Miasto 38—4.** Telefon № 304-01. Wszelkie pieniądze za gazety wpłacać na pocztach na konto czekowe P. K. O. **№ 8808.**

Ceny ogłoszeń: 1 wiersz milimetrowy jednołamowy za tekstem 30 groszy, w tekście 60 groszy. Drobne po 5 groszy za wyraz. Strona ogłoszeniowa liczy 4 łamy.

Nr. 2 — Warszawa, niedziela 23 stycznia 1927 r. — Rok I

CZY CHŁOPI MAJĄ SAMORZĄD?

A jakże, odpowie mi kto, mają sołtysów, wójtów, nawet rady gminne — przecież to wszystko się nazywa samorządem.

Cóż z tego, że się tak nazywa, kiedy samorządem to wszystko nie jest.

Samorządem są takie urządzenia, które zależą całkowicie od woli miejscowej ludności i służą zaspakajaniu jej potrzeb.

Czy sołtysi, wójci, rady gminne i cała działalność urzędów gminnych zależą całkowicie od woli członków gminy? Nawet w drobnej części nie zależą.

Wszystkim wiadomo, że sołtys, wójt i sekretarz gminy, zależą w zupełności od starosty, który ich może w każdej chwili zmienić, a nawet karać jak zwykłych urzędników państwowych. Starosta nimi kieruje, starosta daje im rozkazy, starosty ślepo się słuchają. Z czem się tylko do nich zwrócić zawsze się słyszy odpowiedź, że nic od nich nie zależy, a wszystko od starosty.

Rady gminne też się doskonale uniezależniły od ludności, bo już od czasu ich wyboru mija 8 lat, a tylko rzadko gdzie w tym czasie odbyły się ponowne wybory. Ludność przeważnie nie wie nawet czem się te rady zajmują. Sami radni zaś znowu się skarżą, że co tylko uchwalą dobrego to im zawsze starosta zmieni, albo i zupełnie unieważni.

To samo i z uchwałami gminnemi. Zebranie gminne uchwali to lub owo, ale uchwała idzie naprzód do starosty, który ją zmienia, albo znosi, jak mu się podoba.

Czyż więc to wszystko jest naprawdę samorządem, czy też tylko posłusznem narzędziem w ręku starosty?

A teraz czem się właściwie ten pozorny samorząd zajmuje?

Otóż urzędy gminne mają cały prawie czas zajęty wszelkiego rodzaju sprawami tylko nie samorządowemi. Połowa wszystkich spraw załatwianych przez gminy to rozkazy starosty i wyroki oraz polecenia sądowe. Dalej idą sprawy wojskowe, podatków państwowych i tak dalej. Każde ministerstwo, każdy prawie urząd państwowy posługuje się dowoli urzędami gminnemi. Na zaspakajanie potrzeb ludności miejscowej te „samorządowe" urzędy gminne już czasu nie mają.

Gdyby nawet i trochę czasu na to pozostało, to znowu niema za co te potrzeby zaspakajać. Państwo zabiera od chłopów w podatkach wszystko, co tylko może wycisnąć. To, co się płaci pozatem na gminę, to znowu przeważnie idzie na utrzymanie kancelarji i urzędników gminnych, czyli właściwie znowu na państwo, bo najwięcej państwo z tej kancelarji i urzędników korzysta. Na potrzeby miejscowe niema skąd brać, bo wszystko pochłania państwo.

Skoro jednak urzędy i urzędnicy gminni ani nie zależą od miejscowej ludności, ani nie zaspakajają jej potrzeb, to poco to wszystko nazywać samorządem? poco robić komedje z wyborami sołtysów, wójtów i rad gminnych, skoro wszystko to ma służyć i słuchać tylko starosty?

Jest w tem wszystkiem wielka nieprawda. Gdy ludzie skarżą się, że im źle, to się odpowiada: a któż wam winien, wybieracie sobie sami wójtów, rady gminne, sejmiki i nawet posłów do sejmu, to miejcie do nich pretensje. Wmawia się w ludzi, że mają samorząd i demokrację, wmawia się, że plewy to jest to samo co i ziarno.

Ale my się oszukać nie damy.

My mówimy:

Samorządu nie mamy, żądamy samorządu!

J. Suchanowski.

„Rząd Marszałka Piłsudskiego wciela w czyn reformę rolną".

Pod takim wiele obiecującym tytułem ogłasza organ piłsudczyków — „Głos Prawdy" — w Nr. 8 b. r. nowinę, mającą rozradować i uszczęśliwić chłopów. Hurra! Nareszcie ziemia idzie do rąk chłopów! — wołamy.

Czytamy z niecierpliwością, co napisano pod tym tytułem:

> W dniu wczorajszym premjer Marszałek Piłsudski podpisał rozporządzenie rady ministrów z dn. 5 b. m. o przymusowym wykupie majątków ziemskich w 1926 roku na podstawie ustawy o wykonaniu reformy rolnej.
>
> W bieżącym roku podlegnie przymusowemu wykupowi 350 majątków.
>
> Spis najciekawszych objektów podajemy poniżej.

Dalej „Głos Prawdy" wylicza nie **majątki** jednak, lecz **drobne, malusieńkie częsteczki** majątków.

Z tych najciekawszych, wybieramy najciekawsze „objekty". A wy chłopi, dziwcie się i cieszcie, że „reformę rolną" już zaczęto realizować.

Tak więc:

W pow. jędrzejowskim z majątku Nagłowicze ks. Janusza Radziwiłła ma być rozparcelowane aż **40 hektarów;**

w pow. pińczowskim z majątku Czarkowy Wielkie hrabiego Pusłowskiego ma być rozparcelowane **aż 100 hektarów.**

w **pow. miechowskim** z maj. Niedźwiedź hrabiego Wodzickiego ma być rozparcelowane **aż 125** hektarów.!

w **pow. biłgorajskim, janowskim, krasnostawskim i zamojskim** z ordynacji Zamojskiej ma być rozparcelowane **aż 173** hektary!

w **pow. wys. mazowieckim** z majątku Stelmachowo hrabiego Rostworowskiego ma być rozparcelowane **aż 75 hektarów!**

w **pow rowickim** z dóbr rycerskich Jutrocin księcia Olgierda Czartoryskiego ma być rozparcelowane **aż 114 hektarów!**

w pow. grodzieńskim z dóbr Bojary hrabiny Krasińskiej **aż 150 hekt.!**

zaś z dóbr Czerlona księżnej Lubomirskiej **aż 120 hekt.!**

w pow. lidzkim z dóbr Żełudek księżnej Czetwertyńskiej aż **100** hektarów, zaś z dóbr Dzieńkowo księcia Sapiechy też **100 hektarów.**

w pow. Nowogródzkim z księcia hrabiego Pusłowskiego aż **100** hektarów.

w pow. nowogródzkim z majątku Klucz hrabiego Posławskiego **aż 100 hekt.!**

w pow. wołkowyskim z dóbr Strubnica barona Bispinga **aż 100 hekt.!**

i t. d., i t. d. — 350 majątków!!!

Z niektórych majątków, (a tych właśnie „Głos Prawdy" nie przytacza) przeznaczono na parcelację po 10, 20 i 30 hektarów!

Czy potrzeba przypominać, że te, oddane „pod nóż reformy rolnej" majątki książąt, hrabiów i baronów mają po **kilka, kilkanaście, lub nawet kilkadziesiąt t y s i ę c y hektarów ziemi.**

Czy trzeb[illegible]awać, że są to [illegible] nieużytki, kt[illegible] dawniej „jaśnie wielmożni" dawali swoim lokajom na starość w nagrodę za wierną psią służbę.

Wreszcie jeśli podkreślimy, że te nieużytki przez kilkakrotne zjeżdżanie na miejsce na miejsce różnych urzędników i geometry kosztują bardzo słono i że pożyczki dla zapłacenia panu dziedzicowi znikąd dostać nie można (rząd w najlepszym razie da tylko $^1/_6$ część) — to mamy tu pełny obraz za jaką „reformą rolną" głosowali w Sejmie dobrodzieje PPsowcy, Wyzwoleńcy, Piastowcy i Dąbszczacy i jak ją „wciela w czyn" rząd Marszałka Piłsudskiego.

S. Woj.

Jakie wydatki i dochody ma państwo polskie?

Część 7-ma Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Wydatki w tej części mają wynieść zł. 180.012.245, czyli około 9.5% całego budżetu. W sumie wydatków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych mieści się suma zł. 39.629.552 proponowana na Korpus Ochrony Pogranicza. Jak zaznaczyliśmy w poprzednim artykule, wydatki na Korpus Ochrony Pogranicza należałoby traktować, jako wydatki Ministerstwa Spraw Wojskowych, a w takim razie i wydatki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych należałoby zmniejszyć o sumę zł. 39.629.552, czyli, że wydatki proponowane na część 7-mą powinny wynieść zł. **140.382.693.** czyli 7.4% całego budżetu.

Wydatki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych podzielone są na 7 działów:

1) Zarząd Centralny zł. **5. 054.266,** a w tem: Uposażenie dla 277 urzędników zł. 1. 474.042, uposażenie dla 52 funkcjonarjuszy niższych zł. 99. 924, różne wydatki osobowe 29.000, podróże i przesiedlenia 54 tysiące, środki lokomocji 13.000, pomieszczenia 56 tysięcy, wydatki biurowe 95 000, wydawnictwa 10.700, inne wydatki 16.200, remont i konserwacja budowli 25 tysięcy, **fundusz dyspozycyjny 2.100.000,** inne 56.400, budowle 25 tysięcy i koszty wyborów do Sejmu i Senatu 1.000.000.

2) Województwa i Starostwa zł. 31.003.058, a w tem; uposażenie dla 5064 urzędników zł. 16.567.563, uposażenie dla 986 funkcjonarjuszy niższych zł. 1.601.495, wydatki osobowe zł. 358.000, podróże służbowe i przesiedlenia zł. 1.100.000, środki lokomocji zł. 358.000, pomieszczenie zł. 1.816.800, wydatki biurowe zł. 3.079.000, wydawnictwa 77.700, inne wydatki zł. 42.000, remont i konserwacja budowli zł. 200 tysięcy, utrzymanie skazanych administracyjnie zł. 221.000, koszty poboru wojskowego zł. 231. 600, dotacje i subwencje zł. 3.058.000, koszty **asystencji wojskowej 250.000,** powiatowe urzędy ubezpieczeń zł. 1.900, odszkodowanie i pomoc doraźna zł. 1.140 tysięcy i budowle zł. 900.00.

3) **Służba zdrowia zł. 8.566.539,** a w tem; na walke z chorobami zł. 1. 921.800, na państwowe szkoły położnych zł. 123.560, na państwowy zakład hygieny zł. 648.585, na państwowe zakłady badania żywności zł. 355.594, na opiekę nad lecznictwem zł. 1.517 tysięcy i na pomoc lekarską dla funkcjonarjuszy państwowych zł. 4.000.000.

4) Policja Państwowa zł. **93.790.556** czyli około 67% proponowanych wydatków na Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po odjęciu wydatków proponowanych na Korpus Ochrony Pogranicza. Wydatki na Policję Państwową składają się z następujących sum: uposażenie dla 900. wyższych funkcjonarjuszy policji i 400 urzędników zł.**5.094.650**, uposażenie dla 32.027 niższych funkcjonarjuszy policji i 573 woźnych zł.**70.869.296**, różne wydatki osobowe zł. 912.000, zapomogi dla rodzin policjantów zabitych na służbie zł. 75.000, podróże służbowe i przesiedlenia zł. 3.500 tysięcy, środki lokomocji zł. 1,872.610, pomieszczenia zł. 3.200.000, wydatki biurowe zł. 1. 456.000, wydawnictwa zł. 70.000, inne wydatki zł. 5.000, remont i konserwacja budowli zł. 80.000, umundurowanie zł. 4.167.000, skoszarowanie 5.000 wyszkolenie zł.1.125.000, uzbrojenie zł. 314.000, (za tą sumę ma być kupione: 850 masek przeciwgazowych, 4000 granatów ręcznych, 500.000 nabojów karabinowych, 200.000 nabojów rewolwerowych), psy policyjne zł. 20.000, wydatki śledcze zł. 350.000, utrzymanie aresztów policyjnych zł. 125.000, zakup koni zł. 180 tysięcy, budowle zł. 270.000 i budowa linji telefonicznych zł. 100.000.

Następny dział 5-ty Korpus Ochrony Pogranicza umieściliśmy w poprzednim artykule.

6) Główny Urząd Statystyczny zł.**1.931.684**, a w tem: uposażenie dla 215 urzędników zł. 732.985, uposażenie dla 21 funkcjonarjuszy niższych zł. 35.676, uposażenie dla pracowników akordowych i godzinowych zł. 282.784, różne wydatki osobowe zł. 42.070, podróże służbowe i przesiedlenia zł. 7.000, pomieszczenia zł. 33.990, wydatki biurowe zł. 182.000, wydawnictwa zł. 333.000, inne wydatki zł. 14.260, remont i konserwacja budowli zł. 10.900, badania statystyczne zł. 63.000, zakup instalacji i konserwacja maszyn do liczenia zł. 120.000 i powszechny spis ludności zł. 74.019.

7) Urząd dla spraw mniejszości zł. 36.590.

W części 7-mej przewidziane są wpływy w sumie zł. **12.873.100** a w tem: z zarządu centralnego zł. 32.000, z województw i starostw zł. 7.350.000, służba zdrowia 1.106.200, policja państwowa zł. 2.185.000, korpus ochrony pogranicza zł. 45.000 i Główny Urząd Statystyczny zł. 2.154.900.

Stefan Nisiołowski.

Bankructwo „Sztandaru Chłopskiego".

Oprócz „Wyzwolenia" jako drugi organ wyzwoleńców wychodził do nowego roku w Małopolsce redagowany przez posła Putka „Sztandar Chłopski". Zanikające na wsi wpływy Wyzwolenia i topniejąca ilość prenumeratorów ich gazet, zmusiła Wyzwolenie do przerwania wydawnictwa „Szt. Chłop". Obecnie jest przez nich wysyłany na teren galicyjski tygodnik „Wyzwolenie" z tą różnicą, że zamiast nazwy „Wyzwolenie" na części egzemplarzy (przeznaczonej dla Galicji) nadrukowana jest nazwa: „Sztandar Chłopski". Kto więc kupi sobie i „Wyzwolenie" i „Sztandar Chłopski", czytając przekona się, że są to te same, z jednej drukarni, z temi samymi artykułami tygodniki.

Aresztowania posłów.

W końcu ubiegłego tygodnia **zostali aresztowani trzej posłowie z „Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hromady": Taraszkiewicz, Rak-Michajłowski i Wołoszyn.** Jednocześnie policja dokonała masowych aresztowań w całym szeregu miejscowości, a wojewodowie, wileński i białostocki wydali obwieszczenie skierowane przeciwko „Hromadzie". W dwóch tylko województwach wileńskiem i nowogródzkiem aresztowano 200 osób.

Posłowie „Hromady" aresztowani zostali bez uprzedniej zgody Sejmu, nakazanej przez konstytucję. Jednocześnie rząd ogłosił obszerne komunikaty o jakiejś akcji spiskowo-terorystycznej, przypisywanej „Hromadzie", która jak wiadomo jest organizacją działającą zupełnie jawnie i legalnie.

Co więcej, następnego dnia po aresztowaniu posłów białoruskich, **ARESZTOWANY ZOSTAŁ NASZ POSEŁ HOŁOWACZ,** który w niedzielę ubiegłą miał odbyć wiec w Krasiczynie.

Klub poselski N. P. Ch. wydał w tej sprawie następujący **komunikat:**

„W dniu dzisiejszym otrzymaliśmy od posła Hołowacza telegram treści następującej:

Policja posterunku Naliboki dzisiaj 16 stycznia bez zgody mojej zrobiła rewizję. Wynik żaden. Aresztują mnie. Protestuje. Proszę o interwencje. Dobrowolnie nie poddam się aresztowi.

Feliks Hołowacz.

Identyczny telegram otrzymał p. marszałek Sejmu, który na interwencję Prezydjum Klubu N. P. Ch. oświadczył, że natychmiast zażąda wyjaśnień od ministra sprawiedliwości".

Za prezydjum Klubu:
Dr. A. Fiderkiewicz,
S. Wojewódzki.

Warszawa, dn. 17. I. 1927 r.

Komunikat Klubu Poselskiego N. P. Ch.

W związku z aresztowaniem posłów i działaczy „Hromady" białoruskiej, dwa brukowce warszawskie „Express poranny" i sprzyjający „Wyzwoleniu" „Kurjer Poranny" zamieściły oszczercze napaści na Niezależną Partję Chłopską, co zmusiło nasz Klub Sejmowy do wydania następującego komunikatu:

W związku z aresztowaniem trzech posłów Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej „Hromady", dwa dzienniki warszawskie, a mianowicie „Express Poranny" i „Kurjer Poranny", pomieściły cały szereg sensacyjnych fałszów i insynuacji o działalności Niezależnej Partji Chłopskiej. Od pism biorących udział w oszczerczej nagonce na naszą partję, zażądamy udowodnienia rozpowszechnianych publicznie oskarżeń przed kratkami sądowemi.

Niezależnie od tego jednak w celu ostrzeżenia wszystkich tych ludzi interesujących się działalnością naszej partji, którzy zachowali jeszcze szacunek dla prawdy, stwierdzamy następujące fakty:

1) Partja nasza dąży do organizowania mas chłopskich do walki o poprawę bytu i dlatego właśnie niema nic wspólnego z działalnością spiskową,

zwłaszcza zaś w oparciu o jakąkolwiek pomoc zewnętrzną;

2) Jedynemi wypadkami czynności o charakterze spiskowym na gruncie naszej partji były głośne afery prowokacyjne Trojanowskiego i Jancewicza, którzy starali się zdobyć zaufanie Partji w celu działania na jej szkodę;

3) Rewizje i aresztowania ostatnie nie mogły dostarczyć żadnych dowodów nielegalnej działalności naszej partji, działającej w ramach prawa obowiązującego: dwie rewizje przeprowadzone w Warszawie u członków naszej partji w ostatnich dnia nie dały żadnych wyników.

Podając te fakty do wiadomości uczciwej części opinji publicznej, liczymy na to, że poprze nas ona w walce z oszczerstwem politycznem nie przebierającem w środkach.

Za prezydjum Klubu:
Dr. A. Fiderkiewicz,
Sylwester Wojewódzki.

Warszawa, dn. 16. I. 1927 r.

PORADNIK GOSPODARCZY.

W odpowiedzi na zapytania ob. Henryka Zabielskiego w sprawach gospodarczych.

Z nadesłanego przez Was do Redakcji „Zagona" listu, nie mogę dokładnie wyrozumieć, czy uważacie przechowywanie gnoju stajennego pod bydłem za wskazane, czy też więcej się Wam wydaje odpowiednie przechowywanie go na podwórzu, w umyślnie do tego urządzonej gnojowni.

Bardzo słusznie zwracacie, Obywatelu, uwagę, iż gnój utrzymywany dłuższy czas pod bydłem, przepala się i „siwieje" przy przednich nogach i pod żłobami, bo gnojówka przy obfitej ściółce zatrzymuje się przy tylnych nogach i niedochodzi pod przednie. Nietrudno jednak temu zaradzić,wylewając tam od czasu do czasu po wiaderku wody, co przecie każdy łatwo zrobić może. Mylicie się jednak stanowczo, utrzymując, że gnój przechowywany pod bydłem, więcej rolę zachwaszcza, niż z gnojowni na podwórzu, raczej bowiem bywa przeciwnie, choćby już z tego względu, że ciepło obory pobudza silniej nasiona chwastów do kiełkowania, niż na dworze, a więc przyśpiesza ich niszczenie. I niema na to żadnej rady, bo czy wywozić będziemy gnój wprost z obory, czy też złożony na gnojowni, zawsze mniej lub więcej zanieczyścimy sobie pole nasionami różnych chwastów. Gnój stajenny i dziś jeszcze, jak za dawnych lat, jest najskuteczniejszym sposobem użyźniania roli, ale jednocześnie w niemałym stopniu przyczynia się do zachwaszczenia. Trudno i darmo, bo dotychczas nauka nie znalazła jeszcze zapobiegawczych przeciw temu środków. Wreszcie chciałbym Wam obywatelu jeszcze wytłomaczyć, że nie wszędzie i nie zawsze, mocno przegniły gnój, będzie najodpowiedniejszy i najlepszy na każdą glebę. Gnój bardzo już rozłożony, tak że przedstawiać się będzie jako czarno-szara, jednostajna masa, w której nie będą się wyróżniać pojedyńcze zdźbła słomy, użyty być może tylko w wyjątkowych okolicznościach i tylko na lekkich, przewiewnych piaskach i tylko na wiosnę, bo użyty w jesieni, straciłby przez zimę więcej niż połowę swej wartości. Praktyczniej więc będzie nawet i na lekkich piaskach dawać gnój średnio przegniły, natomiast na grunta zwięzłe i ciężkie lepiej się nadawać będzie gnój mało przegniły, a to dlatego, iż gnój mało przegniły w oborze będzie w dalszym ciągu rozkładać się w roli pod skibą, a wtedy wydobywające się z gnoju gazy, wsiąkać niejako będą w rolę i przez to przyczyniać się będą do jej spulchnienia. Ciężkie, zwięzłe gleby mają też szczególniejszą moc zatrzymywania w sobie dłuższy czas wessanych przez siebie gazów, które rozpuszczając się powoli w wodzie idą na pokarm roślinom.

A teraz co do saletry chilijskiej, to jest ona tak bardzo droga, że się jej użycie nie opłaca, tem bardziej, że mamy swoją saletrę amonową, wyrabianą w Chorzowie, wprawdzie również bardzo drogą, ale zawsze tańszą niż amerykańska. Ceny na saletrę kupcy jeszcze nie ustanowili na ten rok. Żaden też uczony rolnik nie poda Wam przepisu ile i jakich nawozów sztucznych dawać pod kartofle, marchew, buraki i t. p. rośliny, bo to musicie u siebie w domu, na małych kawałkach próbnych, spraktykować. O nawozach sztucznych jest bardzo dobra i tania książka (40 groszy) napisana przez H. Prażmowskiego. O hodowli świń A. Glazer w 2 częściach, M. Karczewska, żywienie i hodowla świń, Victoroni Józef, hodowla kur, indyków, pantarek, kaczek, gęsi i pawi. Wszystkie powyższe książki kupić można w każdej księgarni.

Na zakończenie chciałbym jeszcze zwrócić się do gospodarzy rolnych enpechowców, aby częściej zapytywali o różne porady rolnicze.

Agronom.

CO SIĘ DZIEJE W POLSCE.

Socjalnacjonaliści konferują razem. W klubie P. P. S. odbyła się wczoraj konferencja wspólna P. P. S. odbyła się konferencja wspólna P. P. S., Niemieckiej Partji Socjalistycznej i żydowskiego Bundu.

Obecnych powitał poseł Barlicki, stwierdzając iż wobec postępującego podporządkowania interesów przemysłu interesom rolnictwa obrońcy ludności robotniczej (!) muszą występować solidarnie. Referat polityczny wygłosił poseł Niedziałkowski oświadczając, że stanowisko P. P. S. określone w uchwale opozycyjnej należy tłumaczyć tak, że inaczej odnosi się ona do osoby Marszałka Piłsudskiego, z którym **wiążą ją nici stosunków osobistych,** a inaczej do Marsz. Piłsudskiego, jako urzędującego ministra i całego rządu.

Proces 151 chłopów ukraińskich we Włodzimierzu Wołyńskim zakończył się. Dn. 10 stycznia b. r. zapadł wyrok. Skazano 9 oskarżonych na bezterminowe ciężkie więzienie; 4 — na 15 lat; 6 — na 12 lat; 39 — na 10 lat; 60 — na 4 lata ciężkiego więzienia. Łącznie na 987 lat ciężkiego więzienia. 19 zwolniono.

Przyjazd delegata Ligi. Na Górny Śląsk przyjechał nowy szef sekcji mniejszości Ligi Narodów Colban dla zbadania sytuacji mniejszości niemieckiej w Polsce.

Bezrobocie wzrasta. W ostatnim tygodniu sprawozdawczym, t. j. od 1 do 8 stycznia, liczba bezrobotnych w całem państwie wzrosła o 6,759 i wynosiła w ostatnim dniu tygodnia sprawozdawczego 242,816 osób.

Wilki. Ludność powiatu sokólskiego skarży się na zuchwałość wilków, które całemi stadami nawet w biały dzień krążą w pobiżu wsi okolicznych. Ostatnio stada wilków dokonało olbrzymiego spustoszenia w chlewach we wsi Ostrówek, porywając owiec, świnie a nawet młode źrebięta. 5 b. m. wilki napadły na mieszkańca wsi Ostarzyn Michała Gulbinowicza, który tylko dzięki pomocy drwali, wracających z lasu zdołał ujść z życiem przed goniącem go stadem wilków.

Nadużycia komisarza policji. Został aresztowany w Łodzi komisarz Pacho. Stwierdzono, że komisarz Pacho przed świętami zwołał wszystkich dzielnicowych swego komisarjatu i polecił im, by w obrębie swego rejonu zbierali w składach dary świąteczne. Zebrano wielkie ilości towarów i artykułów spożywczych, gdyż właściciele w obawie przed represjami komisarza spełniali żądania policjantów.

CO SIĘ DZIEJE ZAGRANICĄ.

Zatarg między Stanami Zjednoczonemi, a Meksykiem przechodzi stopniowo w ukrytą wojnę. Przyczyną jej są imperjalistyczne dążenia kapitalistów północno amerykańskich do podporządkowania sobie innych państw amerykańskich. Wojsko Stanów Zjednoczonych zajęło teren republiki Nikaragui pomimo protestów Meksyku i innych państw amerykańskich. Pozatem kapitaliści amerykańscy dostarczali broni i nieniędzy klerykałom meksykańskim, którzy wywołali powstanie. Powstanie to zostało stłumione przez rząd meksykański, ale zmusiło go ono do odwrócenia uwagi od Nikaraquy zajmowanej przez amerykanów.

Francja. Odbyły się częściowe wybory do senatu (senat francuski odnowia się częściowo co trzy lata: pełne trwanie mandatu senatorskiego wynosi dziewięć lat). Wybory nie są powszechne odbywają się na zasadzie bardzo skomplikowanej akcji wyborczej uprzywilejającej burżuazję. Pomimo to w wyborach obecnych zaznaczył się zwrot na lewo: komuniści którzy dotychczas nie mieli ani jednego mandatu zyskali dwa, socjaliśc sześć.

Czechosłowacja. Rząd doszedł do porozumienia z klerykałami słowackimi, księdza Hlinki, którzy wydelegują dwóch ministrów do rządu. Klerykałowie słowaccy uzyskali obietnicę autonomji krajowej, co niewątpliwie odda w ich ręce Słowacczyznę, dotychczas rządzoną z Pragi.

Kanada. W mieście Montreal pożar zniszczył lokal kinematografu. 76 osób utraciło życie. Są to przeważnie dzieci, których wiek waha się od 5 do 17 lat.

Chiny. W dalszym ciągu trwają wystąpienia ludności przeciwko koncesjom cudzoziemskim. Wśród dotychczasowych panów kraju wzrasta popłoch.

Powstanie w Indjach Holenderskich. Z Jawy przerzuciło się na Sumatrę. Wojska najezdnicze poniosły znaczne straty.

GŁOSY WSI.

Zjazd powiatu Wieluńskiego.

Dnia 5 grudnia 1926 r., odbył się w Wieluniu w sali kina „Miraż", zjazd delegatów kół Niezależnej Partji Chłopskiej. Przewodniczył ob. K. Urbanek ze Skomlina. Delegatów obecnych 82, zaproszonych gości 36 razem 118. Delegatów z kół było 10, pozostali zaś, to reprezentanci gmin i wiosek. Nie było gminy bez delegata. Wszyscy stwierdzili silny rozwój N. P. Ch. w całym powiecie, chociaż praca organizacyjna rozpoczęła się parę miesięcy temu.

Niecztonków i niezaproszonych na salę nie wpuszczano, gdyż faszyści miejscowi przygotowywali się do zrobienia burdy.

Wszedł jedynie na salę delegat starosty, czemu nie sprzeciwiano się, ale pan ten próbował zrobić endekom przysługę i przywoływał posła do porządku. Oczywiście było to bezprawie, gdy poseł napiętnował takie postępowanie, pan ten zgniewał się i wyszedł.

Referat polityczny wygłosił poseł Dr. Fiderkiewicz.

Referat organizacyjny ob. Grzywacz.

Przemówienie ogólne ob. Urbanek.

Przemawiali potem inni obywatele o potrzebach ludu pracującego.

Wybrano zarząd powiatowy i uchwalono następującą rezolucję, potępiającą politykę burżuazji i ugody i wzywającą do skupiania się i organizowania mas pracujących:

Zjazd Niezależnej Partji Chłopskiej odbyty w Wieluniu dnia 5 grudnia 1926 r., stwierdza, że gospodarka rządów obszarniczo kapitalistycznych i ugodowych doprowadziła Polskę oraz chłopów i robotników do ostatecznej nędzy i rozpaczy. Ze wszystkich przywilejów korzysta burżuazja, a chłop i robotnik spychany jest w coraz większą niewolę i uciemiężenie.

Przeciwko takiej gospodarce wnosimy jaknajostrzejszy protest.

Prawo obywatela - człowieka, zostało zdeptane, a niesprawiedliwość i szykany doszły do niebywałych rozmiarów, w więzieniach siedzi około 6.000 więźniów za przekonania polityczne wbrew konstytucji, która gwarantuje wolność słowa i przekonań, to też zjazd żąda zwolnienia więźniów politycznych. litycznych.

Protestujemy przeciwko szykanowaniu i konfiskowaniu prasy chłopskiej i robotniczej.

Zjazd stwierdza, że ciężary podatkowe na ludność pracującą doszły do rozmiarów przewyższających zdolność płatniczą; żądamy ulg dla drobnych gospodarstw wiejskich, a zastosowania silnego nacisku w ściąganiu podatków od obszarników i kapitalistów.

Żądamy ściągnięcia podatku majątkowego od obszarników i burżuazji. Dla chłopa potrzebna jest ziemia jako warsztat pracy, do produkcji chleba dla siebie i szerokich mas pracujących, to też żądamy

reformy rolnej, która przeprowadzona być musi bez odszkodowania.

Obszarnik, jako ostoja najczarniejszej reakcji, powinien zniknąć z terytorjum Rzeczypospolitej.

Uchwalamy tworzyć i rozwijać organizację Niezależnej Partji Chłopskiej i stać pod sztandarem walki aż do zwycięstwa.

Zwycięstwo nasze ma być uwieńczone rządem chłopsko - robotniczym.

Za dotychczasową walkę o postulaty chłopskie i szerokich mas pracujących i za walkę o reformę rolną wyrażamy N. P. Ch. i klubowi poselskiemu swoje zaufanie.

Na zakończenie przemawiał jeszcze raz poseł Fiderkiewicz. Przez cały czas panował spokój i porządek, gdyż wszyscy jednakowo czuli i myśleli. Gdy poseł już kończył, wpadł na salę komendant powiatowej policji, który otoczył salę obrad policją z bagnetami, i począł krzyczeć, ażeby obrady prowadzić jak należy. Dopiero, gdy poseł go pomiarkował, stwierdzając, że to jest bezprawie — usiadł na ławie. Zamykając zjazd dr. Fiderkiewicz powiedział delegatom, że wobec napaści policji na zjazd, złoży interpelację. Na tem zjazd zakończono.

Pomimo zamknięcia zjazdu, komendant wprowadził na salę policję, która nie miała co robić.

Uczestnik.

Cesarsko - królewskie krętacze. Znany zespół Stapińsko-dąbszczaków w całej Polsce metodami swemi zniepr awia tylko chłopów, bo nie stara się uświadamiać ich, żeby chłopi jaknajprędzej drogą walki wyzbyli się zmory obszarniczo kapitalistycznej.

W zespole Stapińsko-dąbszczackim kapitalistów nie brak. Pieniędzy mają dość, to też mogą opłacać całą zgraję agitatorów, których wysyłają na wsie, na bałamucenie chłopów..

W powiecie Łowickim, ich głównym agitatorem jest rzeźnik Masztonowicz z Łowicza. Robota źle mu idzie, bo chłopi mają dosyć krętactw Dąbskiego. Dąbski, byle uratować swój mandat, przysłał mu na pomoc, wyrzuconego urzędnika, aż z Galicji niejakiego Zielińskiego. Obaj dobrani spryciarze, ażeby bałamucić chłopów, zaczęli obiecywać pewnym jednostkom po gminach pomoc przy zdobyciu mandatów wójtowskich, (o ile będą dobrze agitować za ich Stronnictwem) i wyrobienie pożyczek w Banku Polskim.

Wymienieni spryciarze urządzili wiec we wsi Seligowie, lecz chłopi z tej wsi zaprosili na zebranie i ob. Piotrowskiego z N. P. Ch.. Zebranie było liczne, pokazał się na nim tylko galicyjski naganiacz, a Masztonowicz ze strachu gdzieś się schował. Ów naganiacz zaczął swe przemówienie o pożyczkach i wychwalał Stronnictwo Chłopskie, a na N. P. Ch. napadł, że to komuniści i w programie mają śluby na trzy lata i upaństwowienie ziemi chłopskiej. Zaraz ob. Piotrowski poprosił o głos, na co się przewodniczący zgodził i przedstawił program, udowodnił zebranym, że tych rzeczy w programie niema i że ów naganiacz kłamie.

Powstało wielkie oburzenie. Wtedy naganiacz, zaczął krzyczeć, że N. P. Ch. jest dobra i dobry program ma i powinna się złączyć z dąbszczakami. oświadczono mu, że z takimi kręt aczami, jak dąbszczacy N. P. Ch. się nie złączy, walkę prowadzić będzie wytrwale z wrogami ludu pracującego do zwycięskiego końca i przedstawiono robotę dąbszczaków, przy której chłopi wyszli na dziadów.

Przemawiało jeszcze kilku chłopów, wszyscy napiętnowali owego kłamcę i mało brakowało, że go za drzwi nie wyrzucili.

Obecny.

Troskliwy ksiądz. (Traby pow. Wołożyńskiego). Naszego księdza już od dawna niepokoi to, że ludność naszej parafji bardzo mało zwraca uwagi na jego nauki, które zupełnie nie zgadzają się z jego własnemi czynami. Nie podobało mu się i to, że większość chłopów, a zwłaszcza młodzież chętnie czyta gazety i broszury wydawane przez Niezależną Partję Chłopską, Białoruską Włościańsko Robotniczą Hromadę. To też często można słyszeć jak z oburzeniem krzyczy z ambony że są to partje komunistyczne, bandyckie, nie uznające nic świętego i że te partje do niczego dobrego nie doprowadzą ludu. Polepszenia bytu przykazuje czekać od Boga, który nie tu, a gdzieś poza grobem nagrodzi za wszystkie cierpienia.

Dla tego celu przy pomocy nauczycielstwa zebrał kupkę młodzieży, jak o tem sam później wyraził się „ciemnych jak tabaka" i utworzył Koło Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. Sam będąc patronem tego Koła na każdem zebraniu wymyśla członkom od świń, bydlaków i t. p. I choć niedawno to kółko zorganizowano, już praca jego zaczyna zanikać, ponieważ ci „ciemni jak tabaka" zaczynają zamieniać się w świadomych obywateli i rozumieją, że przez te organizacje, które tworzą panowie i księża chłop i robotnik nie zdobędzie sobie polepszenia doli.

A więc młodzi towarzysze wzywam was wszystkich, trzymajcie się dalej od takich organizacyj, lepiej tworzyć sobie niezależną organizację chłopską, w której wspólnemi siłami będziemy bronili swych interesów.

Niezależny

Nauczyciel — rozbijaczem. (z Brzezińskiego). Dnia 20 listopada r. z. odbyło się w Jankowie zebranie N. P. Ch., na które miejscowy nauczyciel Józef Podolecki sprowadził tajną policję i 2 rozbijaczy W. Gudalę i St. Klejnika. Podczas referatu na temat „od wolności do pańszczyzny" i „uwłaszczenie chłopów", Podolecki z kompanją ciągle przeszkadzał i dopominał się o głos. Gdy przewodniczący udzielił mu głosu, to Podolecki oznajmił, że kłamstwem jest, jakoby w Polsce kiedyś była wolność i z czasem przyszło do pańszczyzny, że król obdzielał ziemią kogo należało, a my dlatego inaczej mówimy, ażeby w chłopów wmówić komunizm.

Zebrani chłopi zniecierpliwieni opowiadaniem głupstw przez wielce oświeconego p. nauczyciela, nie pozwolili mu mówić dalej, a wysłuchawszy referatów i zapoznawszy się z programem N. P. Ch. zadowoleni rozeszli się do domów, życząc p. nauczycielowi, ażeby szkoła w której się uczył, zwróciła mu pobrane pieniądze za naukę, gdyż nawet historji źle go nauczyła.

K. Knap.

Czas zrozumieć... (pow. Konstantynowski). Czytając różne klerykalno-burżuazyjne pisma zauważyłem, że wszystkie ujadają na N. P. Ch. Myślałem, że są to namiestnicy samego Lucyfera.

Jednak zainteresowałem się tą partją i po przeczytaniu programu znalazłem naprawdę dziwa: Ta wyklinana partja głosi przeprowadzenie reformy rolnej bez wykupu, pragnie rozdzielić kościół od państwa, żąda oświaty i wiedzy dla chłopa. Acha — pomyślałem sobie — to was boli. Nie uśmiecha się wam, znękanemu i wyniszczonemu chłopu dać oświatę, bo wtedy zmuszeni bylibyście wyrzec się swych doczesnych uciech i radości, skończyłyby się wyjazdy na polowania do pustyń Afrykańskich, **przestałby się** lać strumieniem szampan.

Najgłośniej ujadają; „Wyzwolenie" i t. zw. „Stronnictwo Chłopskie", partje te muszą ujadać, gdyż N. P. Ch. demaskując ich obłudę i ugodę najbardziej zagraża wygodnym fotelom Sejmowym, o które im tylko chodzi.

Chłopi! nie dajcie dłużej wodzić się za nosy, wstępujcie w szeregi N. P. Ch., gdyż jest to jedyna partja szczerze broniąca chłopa.

Jan Grzymała z Podlasia.

Odpowiedzi Sekretarjatu Głównego N. P. Ch.

Trybus Adam. Artykułu Waszego umieścić nie możemy w obawie przed konfiskatą pisma. Starajcie się pisać cenzuralnie. **Jakób Bryndza.** Korespondencja Wasza jest w obecnych warunkach niecenzuralna. **Prenumerator S. B. Warszawa.** Nie warto wlewać świeżego wina w stare zapleśniaie beczki. Treść Waszego wiersza jest bojowa, a forma kościelna z przed kilkuset lat. To było znośne w czasach, kiedy robotnicy wychodzili dopiero z pieluch autorytetu klerykalnego. **NoCoń z pod Wolbromia.** Kolenda Wasza jest morowa. Należałoby ją masowo rządowi zaśpiewać, aby wiedział jak go chłopi kochają. Drukować nie możemy. **Aniela Kaźmierkowska.** Wiersz Wasz świadczy, że znaleźliście już cel życia i gotowi jesteście do osiągnięcia tego celu poświęcić wszystkie swe siły. Pracujcie. Na wiersz nie mamy miejsca w gazecie. **Eferowi.** „Z życia wsi" ciekawy materjał, ale zbyt ogólnikowo ujęty. „Jaśnie pan dziedzic" przeznaczono do druku. O Prokopie napisaliście bardzo obszernie a mało. Daliście do zrozumienia, że on był tylko nadęty. Pokażcie go lepiej przy robocie. Poszukajcie „szlachetnych jego uczynków w gminie". **Alta.** Korespondencja długa, a o głównym jej przedmiotem Mykele nie wiele powiedziano. Co to za demonstracje ów Mykeła urządzał? Czy to były zwykłe procesje? Z tego co napisane trudno zrozumieć, o przeciw-chłopskiej działalności Mykeły. **Paulina Dębowska.** Za czasów św. inkwizycji, wykreślenie z parafji było straszne, bo kończyła się dla wykreślonego śmiercią męczeńską z rąk świętych ojcaszków. Obecnie wykreślenie takie jest ulgą, bo wykreślony nie potrzebuje płacić składek na kościół i plebanję. Wielu obywateli pragnie dla siebie takiej księżej kary, ale napróżno, bo ojcowie duchowni djabłaby nawet do parafjan zapisali, aby tylko mieć większy dochód. **Koło N. P. Ch. w Kępiu.** Sprawozdanie przyjęliśmy do wiadomości. Gazety wyślemy. **Molszczyzna Aleksander.** Wymieniony w liście słownik wyrazów obcych nabyć możecie w księgarni „Książka" Warszawa ul. Krucza 26. **Koło N. P. Ch. w Gnojnie.** Sprawozdania Wasze zasługuje na pochwałę. Bądźcie nieugięci. **Bojanowski Adam.** Korespondencję zamieścimy. Rady w znalezieniu pracy przesłać nie możemy, gdyż jej nie mamy. Starajcie się sami, przepytać w okolicy. **Nocznicki Witold.** Złóżcie odwołanie. Bezprawie jest zbyt jaskrawe, aby województwo mogło je zatwierdzić. **Kapryś Czesław.** Trudności finansowe złożyły się, że wydania kalendarza na rok 1927 musieliśmy zaniechać. Odłożony na ten cel grosz zmarnowały nam konfiskaty naszych wydawnictw. **Czyż Adam.** Oszustwo i zdrada dąbszczaków godna jest przygwożdżenia i splunięcia. Nic dziwnego, że grunt pod nogami usuwa im się ostatecznie i nieodwołalnie. Chłopi chcąc zrzucić jarzmo wiekowej poniewierki i nędzy, muszą najpierw otrząsnąć się z tych pijawek, żerujących na żywem ciele interesów chłopskich. Najwyższy czas odwrócić się ze wstrętem od wszelkiej kanalji ugodowej. **Górnicki Franciszek.** Wyślemy ponownie. Na przyszłość nie opóźniajcie podejmowania. **Krupski Walenty.** Zebranie za zaproszeniami wolne jest od meldowania w Starostwie. Żądania policji oparte są na „widzimisię". Prawo mówi co innego. List zatwierdzający wysłany. **Błaszczyński Zenon.** Urządzeniem wiecu zajmuje się powiatowy komitet. Dołóżcie starań, aby wiec był jaknajwiększy. Plakaty wysłaliśmy na adres Wojcieszka B. **Bąkowski Wacław.** Sprawozdanie otrzymaliśmy. **Kozanowski Antoni.** Tam niema trudności, gdzie się nic nie robi. Włóżcie więcej pracy w kolportaż naszych wydawnictw a ciemnota zniknie. **Derdziński Mieczysław.** Kapitaliści wysyłając chłopów na wojenne rzezie, obiecywali wszystko, aby nic w końcu nie dać. Tak było i będzie zawsze, ilekroć chłopska krew potrzebna im będzie do podwojenia kapitałów. Kres położy temu chłopsko-robotniczy rząd. Ubolewania Wasze nic Wam nie pomogą. Trzeba organizować siły. **Zapała Piotr.** Uwagi Wasze są słuszne. Bojowość pisma naszego zmniejszyła się pod wpływem konfiskat, ale to wcale nie powinno zmniejszyć wiary w nadejście lepszego jutra. **Łukaszewski Zygmunt.** Poprawiliśmy. **Kluza I.** Na podane adresy wysłaliśmy, opłacony macie kw. IV 1926 r. **Bryła Mateusz.** Wysyłamy, ale jeżeli w ciągu miesiąca nie opłacicie, wstrzymamy. **Pietkun Piotr.** Na podane adresy wyślemy, jeżeli w ciągu miesiąca nie opłacą, wstrzymamy. **Trybus Adam.** Napiszcie dokładnie nazwisko i adres dla kogo wysłaliście pieniądze, bo nie możemy sprawdzić. Na podane adresy wysyłamy. **Pitras J. w Chęcinie.** W sprawie zajść w więzieniu kieleckim złożyliśmy interpelację 14. XII. 26 r. **Mateusz Jaszak.** Na podane adresy wysyłać będziemy w ciągu miesiąca. **Kozik Włodzimierz.** 1 zł. zaliczyliśmy na gazetę do 1. VII., należy się 2 zł. **Wojtkiewicz Fr.** Gazetę wysyłamy, postarajcie się w ciągu miesiąca opłacić, bo wstrzymamy. **Zawiślak Stanisław.** Jeżeli w ciągu miesiąca nie opłacicie, wstrzymamy. **S. Stażyński.** Wysyłamy „Zagon". **Koło N. P. Ch. w Cucniewie.** Zaległe wysłaliśmy, napiszcie o co chodzi jeszcze. **Helmanajcis Zygmunt.** Złożyliśmy reklamację. **Żaba Antoni, Mazior Andrzej, Szczepan Kulbak, Baturo Wincenty, dr. D. Szpire, Sałamacha Leon.** W ciągu miesiąca gazetę będziemy wysyłać, jeżeli w międzyczasie nie opłacicie, wstrzymamy. **Sawko Alek.** Zaliczyliśmy na gazetę na I kw. 1927 roku. **Gruszczyńska Stef.** Za adresy dziękujemy, wyślemy wszystkim, jeżeli w ciągu miesiąca nie opłacą, wstrzymamy. **Kaczan Feliks.** Gazetę stale wysyłamy. 21. XII. złożyliśmy reklamację. **Słowikowski Fran.** Dziękujemy za życzenia. Na podane adresy wyślemy. Opłacony macie tylko rok 1926. Nie zwlekajcie z opłatą.

Latuch Józef, Syzdek Wład., Dudarew Antoni, Arcemij Chodyko, i Mincewicz Trapin, postrajcie się w ciągu miesiąca opłacić, bo bezpłanie wysyłać nie możemy. **Wąsek San.** Na Wasz adres i adres Totara F., wyślemy okazowe, na resztę nie wysyłamy, gdyż na jedną wieś więcej niż 2 egz. okazowe nie wysyłamy. **Wens Stanisław.** Los chłopów w całej Polsce jednakowy, lepsze jutro wywalczyć musimy sami. Gazetę narazie nie wstrzymamy. **Kmygin Jan.** Za adresy dziękujemy w ciągu miesiąca będziemy wysyłać, jeżeli w międzyczasie nie opłacicie wstrzymamy. **Sieniuk Piotr.** Gazetę wysyłamy bez przerwy, zaginione numey wysłaliśmy powtórnie pieniądze o których piszecie jeszcze nie otrzymaliśmy. **Knap.** Na podane adresy wyślemy. **Juszko J.** Na podane adresy wyślemy. **Waseck Władysław, Lenczuk Grafin, Kalinowski St. Fiedorkiewicz Eljasz, Jeremisz Michał, Szott Fr., Świtarz Józef, Malec Paweł, Dudkowski Stanisław.** Gazetę w ciągu miesiąca będzimy wysyłać, jeżeli w międzyczasie nie opłacicie, wsrzymamy. **Zimnicki St.** Postarajcie się opłacać w terminie jaki wyznaczyliście. **Goszczyński Boesław.** 5 zł. na cel przez Was przeznaczony orzymaliśmy.

Lista składek członkowskich oraz na fundusz organizacyjny.

(C. d. n.).

Kroszewicz B. — 2 zł, Lech K. — 2 zł., Młyniuk — 1 zł. 50gr.,Kotarski M. 1 zł. 20 gr., Wilk K. zebrał 6 zł. 70 gr. Kwas Fr. — 2 zł., Sikora A. — 2 zł., Sitowski R. — 1 zł. 20., Kalski B. — 2 zł., Ożeń M. — 1 zł. 50 gr., Rzeszotka M. — 3 zł., Matyjak — 50 gr., Zagórski — 1 zł, Ledniak — 1 zł., Tomczyk D. — 1 zł. 20 gr., Swidoń — 1zł. 20 gr., Majewski — 50 gr, Auguścik A. — 50 gr., Kozłowski — 1 zł., Tomczuk K. — 2 zł., Tamulski G. — 2 zł., Gamiewicz B. — 1 zł., Balski K. — 50 gr. Witkowski — 50 gr., Nowakowski F. 1 zł, Łuszcz R. zebrał 8 zł, 50 gr., Drogosz — 1 zł, Matyjski — 2 zł, Jamik M. — 1zł., 50 gr., Ordoniuk — 2 zł., Kaczmarski — 1 zł, Ozgoń W. — 1 zł. 50 gr., Bazyla P. — 50 gr., Zilonka — 1 zł, Obywatel wsi Tarnowska — 1 zł., Obywatel ze wsi Subnice — 1 zł, 50 gr., Robotnicy z Łap — 2 zł., 35 gr., Koło N. P. Ch. w Kozienicach 27 zł, Zajdzicz St. — 6 zł. 10 gr., Klikowski D. — 1 zł, 50 gr., Majeowski Juljan — 2 zł., Wójcik Władysław — 2 zł., Wojtko Kurpjan — 1 zł, Malecki Stanisław — 20 franków, Szwalbe — 50 gr., Kłos Józef — 50 gr.,

Gruszyńska — 70 gr., Szymiłowicz Józef — 50 gr., Smaluk Stefan — 3 zł., Na konferencji we wsi Świeków — 11 zł., 34 gr.,Tokorski Łukasz — 1 zł, 50 gr., Stasiuk Józef — 50 gr., Dąbrowski Adam — 1 zł, Marczewski Stefan — 1 zł.., Mularczyk Wł. M. — 2 zł., Zimierman I — 1 zł,, Wodziński T. — 10 zł, Dargiewicz Edward zebrał od członków i sympatyków — 12 zł, 60 gr., Karpiński Bol. — 50 gr., Kamiński Jan — 1 zł., Madziar Stanisław — 20 gr, Jasiutkiewicz Paweł — 50 gr., Orłów L. — 1 zł., Misiowski — 4 zł., Od sympatyków N P. Ch w Ameryce — 400 zł., Kulesza — 2 zł., Arbaszewski — 1 zł., Od członków N. P. Ch, we wsi Opaln — 7 zł., 90 gr., Zabłocki — 1zł., 50., Bogusz Wł. — 1 zł., Rylak Wł — 15 gr, Durka Wł — 1 zł, 50 gr., Borowski Kaź. — 3 zł., Bajdzńska — 1 zł., Niezależniak ze wsi Dutki — 2 zł.,. Adamiak Antoni — 2 zł, Celmer Wojciech — 1 zł, Jóźwiak Jan — 1 zł, Kamiński Kazimierz — 50 gr, Pado Wincenty — 6 z, Augusyniak Stefan — 2 zł, Sim — 3 zł, Dworzyński Władysław — 2 zł, 50 Wróbel Michał — 2 zł, 50 gr, Piórek Piotr — 2 zł, Kur Stanisław —1 zł, Piaścik Roman 1 zł, Nowak Aleksander — 3 zł, Stadzeń Wincenty — 1 zł, Kelich Jan 50 gr, Smielski Ignacy — 1 zł, Flak Jan — 1 zł, Haczyński — 1 zł, Idobarz Bazyl — 50 gr, Iwanowski Jakób — 2 zł, Sergiejczyk Pior — 2 zł, 50 gr.,Judowcz Wincenty — 2 zł., Janiec Jan — 1 zł, Fucuro Aleksy — 1 zł, Igrej Ignacy — 2 zł, Kuźmicki J. 6 zł., Tylka Ł. — 3 zł., Bezimiennie z Łęczyckiego — 1 zł.,. Hocak Jan — 50 gr, Tybka Józef — 50 gr., Suchalski — 50 gr.., Wysiadłowski — 6 złł, Kur Stanisław — 1 zł., Wojciech, Nowak — 1 z., Andrzejewski Józef 50 gr, Krupa — 50 gr, Wiśnioch Jan — 50 gr, Wiśnioch — 50 g., Michał Ludwik Luci — 1 zł., BerszczWładysław — 1 zł.,. Wodniak Konsanty — 1 zł, 50 gr, Kotwica Marjan 75 gr,. Filonowicz W. — 1 zł., 45 gr.,Pioszaj Wacław — 1 zł, Aponowicz Antoni — — 3 zł, Katoszyński Józef — 2 zł, 50 gr, Stanel Paweł — 1 zł, Zielński F zebrał 2 zł, 50 gr, Skwara Stan. zebrał 5 zł, 50 gr., Smolak R. — 1 zł., Markuszowska W. — 1 zł, Stasiak M. — 2 zł, Zabłock — 50 gr, Zdonek A. — 1 zł., 50 gr., Przybysławski G. — 3 zł., Paźmowski — 1 zł, Jedrzejak M. — 1 zł., 50 gr, Kędzion S. — 70 gr., Szyszko W. — 2 zł.., Michalak — 1 zł., 50 gr. Dreeck J —2 zł., 50 gr., Ignaciu W. 90 gr., Mietal Kacper — 2 zł., Kulikowski J. — 1 zł., 80 gr., Godzicki — 2 zł., Fajęcki — 1 zł., Zęgala B. 50 gr, Biernat W. 50 gr., Krzymowsk D. — 2 zł., Danieleczuk — 1 zł, Kazimierski J. — 3 zł., Józikiewicz M. 90 gr., Kożuchowski — 1 zł, 50 gr., Tatarczak A. — 2 zł., Mędrys K. — 1 zł, Falczak R. — 1 zł. 50 gr., Zamiewicz G. — 2 zł., Czadyrka W — 1 zł, 50 gr., Zahałko — 50 gr., Przechodzeń K. — 50 gr., Jelczak A. — 2 zł., Trochanowski C. — 1 zł., Szóstak G. — 1 zł., 60 gr,. Ostrowski 70 gr., Andrzejewcz B. — 2 zł, Łukowski 2 zł, 50 Stefanowicz G. — 3 zł, Pierzak A. 1 zł., 50 Michalski W. — 60 gr., Domaszewski — 70 gr., Niekras G. — 1 zł., Molski — 2 zł., Goźdź A. — 4 zł., 50 gr, Dąbrowski — 2 zł., Jankowski — 2 zł.

(C. d. n.)

Listy wysłane przez Sekretatarjat Główny N. P. Ch!

Kowalski W., Koło N. P. Ch. w Zasiecie, Skiba F., Wiewiórkowski A., Pawlak J., Narożny L., Czerniej J., Tomaszczuk G., Muszyński A., Koło N. P. Ch w Drewnikach, Koło N. P. Ch. w Narbutowiczach, Jasik J., Czuban K., Koło N. P. Ch. w Kotorydzu, Ryczek P., Gruszczyńska, Koło N. P. Ch. we wsi Świętochów Stary, Reszka J., Koło N. P. Ch. w Woli Przypkowskiej, Błaszczyński J., Adamczewski J., **Zenczuk J., Kwiatkowski R., Pado W., Moraz M., Banasiewicz A., Babik A., Hawrysiuk J., Malinowski J., Koło N. P. Ch. w Rykach, Proć W., Knap K., Wojtowicz J., Iwanowski J., Tajanowicz A., Koło N. P. Ch. w Sierbowicach, Kowalczyk P., Koło N. P. Ch. w Pilicy, Zalewska J., Koło N. P. Ch. w Komórkach, Nowicki A., Stachura W., Zawada S., Brejt S., Ziniewicz P., Dziadziuluk A., Wróbel W., Stelmaszczuk J., Łatkowski S., Sadok S., Koło N. P. Ch. w Karkoszkach, Bondaruk P., Wołosiński W., Koło N. P. Ch. w Drochiczynie, Nastula A., Bień L., Niebudkówna H., Surowiecki J., Kowalczuk P., Krawiec B., Świątek S., Koło N. P. Ch. w Susku Nowym, Durbas A., Wasilewski W., Milewski M., Bereza W., Grabczak M., Sosna J., Koło N. P. Ch. w Pieńkach, Lebiecki K., Noga J., Hetman K., Mielnik J., Urban S., Kołodziejczyk J., Raczkiewicz J., Matejko C., Niemienionek W., Piotrowski J., Marzecki W., Jankowski J., Mach A., Łukaszczuk J., Bolek J., Koło N. P. Ch. w Gózdzie, Koło N. P. Ch. w Maciejowicach, Koło N. P. Ch. we wsi Grucele, Kaczyński F., Miękina A., Wojtowicz J., Grycewicz J., Gągała S., Skkiba F., Pietkun P., Ciak K., Czerwiński B., Wołoszyn J., Kwiatkowski A., Bieniak M., Iwańczyk W., Cieślak A., Gołubowski K., Milejski K., Zelcer J., Nowak A., Koło N. P. Ch. we wsi Radzic II, Jakubiuk S., Zdunek J., Mucha A., Witkowski W., Koło N. P. Ch. we wsi Wojewodza, Helmonajcis Z., Koło N. P. Ch. we wsi Jawidz, Iwański F., Trząska P., Kazimierczak L., Doroszkiewicz M., Siwicki J., Kłoczek J., Koło N. P. Ch. we wsi Aniempol, Pisanko W., Solecki T., Łużyński J., Markiewicz W., Sacharczuk J., Stasiak I., Stańczyk W., Lis F., Koło N. P. Ch. w Daniszewie, Serafin J., Juszko J., Legucki S., Ryczek S., Meller S., Rak S., Jaras W., Wróblewski J.**

ZAWIADOMIENIE

Unieważnia się zgubone legitymacje członkowskie N. P. Ch. za numerem 11258 i 11991.

CENY ZBOŻA

(za 100 kg.)

Żyto 37—40 zł. Pszenica 49—52 zł. Jęczmień browarowy 34 zł., na kaszę 29 zł. Owies 30 — 33 zł.

CENY PIENIĘDZY.

Dolar Stanów Zjednoczonych 9 zł. frank francuski za 100 fr. 35 zł. 73 gr., frank szwajcarski za 100 fr. 174 zł. 05.

WYDAWCA I REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: **STANISŁAW BILSKI**, PRZYRYNEK 15.

Druk. „[illegible]", Wolska 14. Tel. [illegible].